

Kierunek, specjalność, specjalizacja studiów historia sztuki
Rok akademicki 2009/2010

1.	Nazwa przedmiotu	Seminarium historii sztuki bizantyńskiej
2.	Nazwa jednostki prowadzącej przedmiot	Wydział Historyczny, Instytut Historii Sztuki, Zakład Historii Sztuki Bizantyńskiej
3.	Kod przedmiotu*	WH.IHS-0023 (III rok), WH.IHS-0037 (IV rok) WH.IHS-00371 (V rok)
4.	Język przedmiotu	Język polski
5.	Grupa treści kształcenia, w ramach której przedmiot jest realizowany*	
6.	Typ przedmiotu*	• fakultatywny – dowolnego wyboru dla wszystkich studentów
7.	Rok studiów, semestr	Rok studiów, semestr, typ studiów (I, II, III stopnia, podyplomowe, kurs dokształcający), forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)
8.	Imię i nazwisko osoby (osób) prowadzącej przedmiot	dr hab. Małgorzata Smorąg Różycka
9.	Imię i nazwisko osoby (osób) egzaminującej bądź udzielającej zaliczenia w przypadku, gdy nie jest nim osoba prowadząca dany przedmiot	dr hab. Małgorzata Smorąg Różycka
10.	Formuła przedmiotu	seminarium
11.	Wymagania wstępne*	brak wymagań wstępnych
12.	Liczba godzin zajęć dydaktycznych	60 godzin
13.	Liczba punktów ECTS przypisana przedmiotowi*	Stacjonarne (III i IV rok) 10 ECTS Niestacjonarne (III i IV rok) 15 ECTS Stacjonarne (V rok) 20 ECTS Niestacjonarne (V rok) 25 ECTS
14.	Czy podstawa obliczenia średniej ważonej?*	TAK
15.	Założenia i cele przedmiotu	- student powinien znać podstawowe fakty z dziejów politycznych i kulturalnych Bizancjum, chronologię przemian sztuki bizantyńskiej, jej zasięg geograficzny; - umieć definiować artystyczne zjawiska charakterystyczne dla sztuki bizantyńskiej, rozpoznawać najważniejsze dzieła, klasyfikować dzieła sztuki bizantyńskiej według kategorii stylowy, opisywać dzieła malarstwa i architektury bizantyńskiej posługując się specyficzną terminologią, rozpoznawać tematy i definiować właściwe im formuły; znać literaturę przedmiotu - rozpoznawać zjawiska artystyczne ukształtowane w Bizancjum w szerszym kontekście kultury europejskiej; - analizować wybrane zagadnienia z dziejów sztuki bizantyńskiej ; - krytycznie analizować i interpretować stan badań nad sztuką bizantyńską
16.	Metody dydaktyczne	Dyskusja, prezentowanie opracowań własnych przez studentów
17.	Forma i warunki zaliczenia przedmiotu, w tym zasady dopuszczenia do egzaminu, zaliczenia z przedmiotu, a także formę i warunki zaliczenia poszczególnych form zajęć wchodzących w zakres danego przedmiotu	Praca pisemna na wybrany lub zadany temat
18.	Treści merytoryczne przedmiotu oraz sposób ich realizacji	Cesarstwo Bizantyńskie, inaczej określane Cesarstwem Wschodnim, było w istocie Cesarstwem rzymskim ze stolicą w

		<p>Konstantynopolu. Jego obywatele nazywali siebie Rzymianami (Romaioi), zaś od schyłku wieku XIII i to w wąskim kręgu elit intelektualnych używano określenia Hellenowie (Hellenes). Do czasów Justyniana I (527-565) łacina pozostawała językiem urzędowym w Cesarstwie, zaś łacińska tytulatura cesarska przetrwała do panowania Herakliusza (610-641), który termin imperator zastąpił greckim określeniem basileus. Termin Bizantyńczyk (Byzantios) był literackim określeniem mieszkańca Konstantynopola potocznie nazywanego Konstaninupolites. Używana dziś powszechnie nazwa Cesarstwo Bizantyńskie pojawiła się na Zachodzie w dobie renesansu włoskiego. Zasięg terytorialny Cesarstwa Bizantyńskiego w ciągu ponad tysiąca lat jego dziejów zmieniał się wielokrotnie. Największy był za Justyniana, gdy obejmował Bałkany, Italię, południową Hiszpanię, Afrykę Północną, Egipt oraz Syrię i Palestynę. W ostatniej fazie dziejów za dynastii Paleologów cesarz władał Konstantynopolem, Macedonią z Tesalonikami, częścią Peloponezu i kilkoma wyspami na Morzu Egejskim, by około 1402 roku już tylko Konstantynopolem i niewielkim obszarem po obu stronach cieśniny Bosfor. Znacznie szersze natomiast, bo wykraczające poza nieustannie zmieniające się granice Cesarstwa Bizantyńskiego, są pojęcia „Kościół wschodni” względnie „Kościół prawosławny” i „sztuka bizantyńska” odnoszące się także do krajów niepodległych w stosunku do Bizancjum, lecz należących do cywilizacji bizantyńskiej religijnie lub kulturowo: tj. tych, które przyjęły chrzest z Bizancjum, a więc krajów bałkańskich, Rusi, oraz greckich enklaw na ziemiach Europy zachodniej, szczególnie we Włoszech</p> <p>Obiegowo uznaje się, że dzieje Bizancjum rozpoczęły się z chwilą, gdy cesarz rzymski Konstantyn przeniósł w 324 roku stolicę cesarstwa na Wschód, do greckiego Byzantionu nad Bosforem (gr. Bospór). Dla podkreślenia ciągłości tradycji rzymskiej nowej stolicy nadano imię Konstantinupolis nea Roma – „Miasto Konstantyna, które jest Nowym Rzymem”. Kres Cesarstwa nastąpił 29 maja 1453 roku, gdy armia turecka pod wodzą sultana Mehmeda II zdobyła szturmem Konstantynopol, a ostatni cesarz bizantyński Konstantyn XI Paleolog zginął broniąc swej stolicy. Dzieje Bizancjum można podzielić na kilka okresów: wczesnochrześcijański liczony od panowania Konstantyna, wczesnobizantyński od panowania Justyniana I do kontrowersji ikonoklastycznej (527-725), średnibizantyński trwający do zdobycia Konstantynopola przez wojska IV krucjaty (725-1204), okres Cesarstwa Łacińskiego (1204-1261) i epoka Paleologów zakończona ostatecznym upadkiem stolicy zdobytej przez Turków (1261-1453). Natomiast Kościół wschodni i tradycja sztuki bizantyńskiej przetrwały upadek Konstantynopola w licznych ośrodkach prawosławia: na Bałkanach, na wyspach greckich (Kreta, Cypr), w klasztorach na Athosie, na terenie Mołdawii, Wołoszczyzny i na rozległych ziemiach Rosji</p> <p>Zakres dziedziny: historia sztuki</p>
19	Wykaz literatury podstawowej i uzupełniającej, obowiązującej do zaliczenia danego przedmiotu	literatura przedmiotu dobierana indywidualnie przez studenta w zależności od opracowywanego zagadnienia